

Zenon Ślusarczyk*

Unijna pomoc w rozwoju gospodarki w pierwszych latach członkostwa Polski w Unii Europejskiej

https://doi.org/10.25312/2391-5129.33/2021_01zs

Na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX wieku przeprowadzono szereg reform w polityce spójności Unii Europejskiej. Polska blisko już członkostwa w UE rozpoczęła negocjacje z instytucjami unijnymi w sprawie korzystania z funduszy Wspólnoty w celu redukcji różnic w rozwoju gospodarczym oraz innowacyjności, by sprostać wyzwaniom w funkcjonowaniu jednolitego rynku. W efekcie Polska otrzymała duże wsparcie z funduszy unijnych. Celem artykułu jest analiza pomocy UE w rozwoju gospodarki Polski w pierwszych latach członkostwa w Unii Europejskiej i udowodnienie hipotezy, że przystąpienie Polski do Unii oraz korzystanie z jej pomocy w ramach polityki spójności przyczyniło się do rozwoju i modernizacji naszej gospodarki. Proces ten nadal jest kontynuowany głównie w odniesieniu do rosnących wyzwań związanych z globalizacją, a także wprowadzaniem nowych technik i technologii w gospodarce.

Słowa kluczowe: fundusze, wsparcie, dotacje, wiedza, innowacje, nowe technologie

Wprowadzenie

Po przystąpieniu do Unii Europejskiej w 2004 roku Polska została objęta wspólną polityką spójności społeczno-gospodarczej. Polityka ta ukierunkowana jest na redukcowanie różnic w rozwoju poszczególnych państw członkowskich i regionów. Początki tej polityki znajdują się w zapisach preambuły traktatu rzymskiego z 1957 roku o utworzeniu Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (EWG). Dotyczyło

* Prof. nadzw. dr hab. Zenon Ślusarczyk.

to tylko wewnętrznej polityki prowadzonej przez poszczególne państwa, a nie EWG jako całości. To podejście zaczęło się zmieniać w wyniku oceny ówczesnych instytucji Wspólnoty – dostrzeżono, że problem ten dotyczy całej Wspólnoty i należy opracowywać i przyjmować wspólne przedsięwzięcia w tym zakresie w celu aktywizowania i harmonizowania rozwoju regionalnego.

Na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX wieku przeprowadzono szereg reform w polityce spójności. Polska blisko już członkostwa w UE rozpoczęła negocjacje z instytucjami unijnymi w sprawie korzystania z funduszy Wspólnoty w celu redukcji różnic w rozwoju gospodarczym oraz innowacyjności, by sprostać wyzwaniom w funkcjonowaniu jednolitego rynku. W efekcie Polska otrzymała duże wsparcie z funduszy unijnych.

Celem artykułu jest analiza pomocy UE w rozwoju gospodarki Polski w pierwszych latach członkostwa w Unii Europejskiej i udowodnienie hipotezy, że przystąpienie Polski do Unii oraz korzystanie z jej pomocy w ramach polityki spójności przyczyniło się do rozwoju i modernizacji naszej gospodarki.

Podstawowe różnice w rozwoju gospodarczym Polski w porównaniu z innymi członkami Unii Europejskiej

Członkostwo Polski w Unii Europejskiej stało się ważnym czynnikiem przebudowy gospodarki, przyspieszenia jej rozwoju i modernizacji. Polska stała się pełnoprawnym podmiotem uczestniczącym w realizacji unijnej polityki spójności korzystającym z funduszy strukturalnych.

W pierwszych latach członkostwa Polski w UE szczególną uwagę zwracano na niwelowanie podstawowych (zasadniczych) różnic w rozwoju gospodarczym w porównaniu z innymi krajami Wspólnoty, a także na wdrażanie zharmonizowanego prawa unijnego, zwłaszcza w aspekcie uczestnictwa w jednolitym rynku. Miało to służyć stworzeniu równych warunków i możliwości konkurencyjności dla polskich przedsiębiorstw.

Jedną z podstawowych różnic w rozwoju gospodarczym Polski w stosunku do innych krajów UE w latach 2000–2003 była wielkość osiąganego produktu krajowego brutto (PKB). W 2003 roku w poszczególnych krajach wynosił on w przeliczeniu na mld euro:

- Niemcy – 2129,2;
- Wielka Brytania – 1588,7;
- Francja – 1557,2;
- Włochy – 1300,9;
- Holandia – 453,8;
- Polska – 185,2;
- Czechy – 75,7;
- Węgry – 73,2.

Polska i Litwa z poziomem uzyskiwanego PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca równym 40% średniej unijnej (25 państw) zajmowały przedostatnie miejsce (Chołas, 2009: 22–33).

Różnice odnotowywane są także w deficytach budżetowych. Problem deficytu budżetowego jest jednym z ważniejszych zagadnień zapisanych w tak zwanych kryteriach konwergencji traktatu z Maastricht. Stanowi warunek uczestnictwa w Unii Gospodarczej i Walutowej (UGW). Zapisano tam, że krajowy deficyt budżetowy nie powinien przekraczać 3% PKB rocznie. Z nowo przyjętych 10 państw członkowskich UE tylko Łotwa, Litwa i Słowenia spełniały ten warunek w latach 2000–2003.

W poszczególnych państwach unijnych różne są ponadto nakłady na bezpośrednie inwestycje zagraniczne. W krajach UE w latach 1999–2001 w przeliczeniu do poziomu uzyskiwanego PKB wynosiły one:

- Irlandia – 20,7%,
- Dania – 14,6%,
- Holandia – 13,2%,
- Belgia – 8,5%,
- Czechy – 13,4%,
- Słowacja – 8,8%,
- Polska – 4,4%,
- Litwa – 3,9%.

Odmienne w krajach Unii Europejskiej kształtowała się także stopa bezrobocia w latach 2000–2003. W pierwszych 15 krajach UE utrzymywała się ona na poziomie 2–3%. W nowych państwach członkowskich, to jest w Cyprze, Grecji i Słowenii, osiągnęła poziom 4–6%, natomiast w Polsce 17–19% (Chołas, 2009: 33–39).

Nakłady na badania i rozwój w procentach PKB w 2001 roku wynosiły w poszczególnych krajach Unii:

- Szwecja – 4,27%,
- Finlandia – 3,49%,
- Niemcy – 2,5%,
- Francja – 2,0%,
- Słowenia – 1,57%,
- Czechy – 1,3%,
- Węgry – 0,95%,
- Polska – 0,65%.

Wydatki na edukację w latach 1999–2001 w porównaniu z wielkością PKB w krajach „starej piętnastki” wahały się od 3,8 do 8,3%, a w nowych – od 4,1 do 8,4%. Szczegółowo w obrębie państw członkowskich kształtowały się one następująco:

- Dania – 15,3%,
- Finlandia – 12,2%,
- Austria – 11%,
- Włochy – 8,5%,

- Estonia – 7,4%,
- Łotwa – 5,9%,
- Cypr – 5,6%,
- Polska – 5,4% (Chołás, 2009: 46–57).

Geneza funduszy strukturalnych Unii Europejskiej

Genezą i podstawą tworzenia funduszy strukturalnych UE jest polityka spójności. Polityka ta początkowo była nazywana polityką regionalną. Założenia, cele oraz sposoby realizacji polityki regionalnej były tematem wielu spotkań i propozycji przedstawicieli państw EWG. Powodowało to określone zmiany w tej polityce i jej finansowaniu (Oręziak, 2009: 8 i nast.; Pastuszka, 2012: 103–124; *Polityka Spójności Unii Europejskiej*, 2004: 15 i nast.).

Największe zmiany przyniosła reforma z 1988 roku, w ramach której między innymi podwojono środki na rozwój regionalny, wprowadzono obiektywne kryteria udzielania pomocy oraz zasady tworzenia mapy regionów podlegających pomocy.

Następna reforma nastąpiła w 1993 roku po przyjęciu traktatu z Maastricht i wprowadzeniu unii celnej w UE. Wynikało to z wciąż niskiego tempa likwidowania różnic w rozwoju regionów oraz z pojawienia się nowych problemów związanych z zatrudnianiem i wynagrodzeniem pracowników w UE, a także z tworzeniem odpowiednich instytucji edukacyjnych, które w sposób kompetencyjny prowadziłyby podnoszenie kwalifikacji pracowników i kadry zarządzającej przedsiębiorstwami, jak również zwiększanie dotacji dla instytucji badawczo-rozwojowych i rozbudowę nowoczesnej infrastruktury technicznej (Szlachta, 2008: 14 i nast.; Burzyńska, 2001: 6 i nast.).

Zaczęto również w zakresie prawnym przygotowywać się do nadchodzącego poszerzenia Unii Europejskiej o nowych członków, w tym Polskę. Wpłynęło to na decyzję instytucji UE o zwiększeniu wielkości środków pomocowych. Utworzono fundusz kohezji (*Ogólne zasady wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce*, 2004: 11–12).

W grudniu 1995 roku na posiedzeniu w Madrycie Komisja Europejska, stosownie do zaleceń Rady Europejskiej, przyjęła dokument zatytułowany *Agenda 2000*, w którym wskazano priorytety rozwoju UE na najbliższe lata. Dotyczyły one między innymi zapewnienia zrównoważonego rozwoju gospodarek państw członkowskich UE i zwiększenia spójności w tym zakresie, modyfikacji wspólnej polityki rolnej oraz zmodyfikowania budżetu unijnego.

Nowym zaproponowanym rozwiązaniem była tak zwana pomoc przejściowa przez 3–5 lat w ramach planowania rozwoju na 7 lat. Zadaniem Komisji Europejskiej w tym zakresie było rozdzielanie środków pomocowych między kraje członkowskie z uwzględnieniem ich szczególnych potrzeb, przy jednoczesnym zachowaniu proporcji fiskalnych wynikających z regionalnych planów rozwoju. Zakres korzystania z tego typu pomocy uzależniono od ogólnej sytuacji ekonomicznej danego kraju.

Postanowiono też, że łączna wysokość środków pomocowych otrzymywanych w skali roku przez poszczególne państwa członkowskie z funduszy strukturalnych i funduszy spójności nie może przekraczać 4% ich PKB (*Ogólne zasady wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce*, 2004: 12–14).

Polska w pełni zaakceptowała wdrażanie dorobku prawnego i programowego w tym zakresie, bez ubiegania się o okresy przejściowe, a także wyraziła wolę pełnego uczestnictwa w polityce spójności UE od momentu akcesji do UE oraz korzystania z funduszy strukturalnych i funduszy spójności (*Ogólne zasady wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce*, 2004: 14–15; *Polska w Unii Europejskiej*, 2003: 6–16).

W efekcie wszystkie regiony Polski zostały zakwalifikowane do pomocy w ramach celu 1 funduszy strukturalnych. Ustalono ogólną pulę środków na lata 2004–2006 wielkości 8630,00 mln euro oraz 4219,7 mln euro jako środki na zobowiązania w ramach funduszu spójności (*Ogólne zasady wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce*, 2004: 14 i nast.; Gołębiowski i in., 2000: 7 i nast.).

Krótką charakterystyka funduszy strukturalnych UE na lata 2000–2006

Na mocy Rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych ustalono, że fundusze strukturalne są zasadniczymi instrumentami finansującymi rozwój gospodarczo-społeczny Wspólnoty. Są to: Europejski Fundusz Społeczny (EFS), Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR), Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Finansowy Instrument Sterowania Rybołówstwem (EISR). Ich zadaniem było (w większości nadal obowiązują) wspieranie restrukturyzacji i modernizacji gospodarek państw członkowskich UE poprzez nakłady w tych sektorach i regionach, które wymagają pomocy, aby sprostać globalnym wyzwaniom i konkurencji (*Ogólne zasady wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce*, 2004: 15–19; Pastuszka, 2012: 113 i nast.).

Sprawy te wskazano w raporcie kohezyjnym przyjętym przez kraje Unii Europejskiej i Komisję Europejską 31 stycznia 2001 roku. Wskazano w nim, że rozszerzenie (kohezja) Unii to podstawowe wyzwanie dla tego czasu integracji europejskiej i kontynuowania polityki spójności na poziomie europejskim. Zaznaczono też, że polityka ta stanowi podstawowe dopełnienie unii gospodarczej i monetarnej oraz klucz do rozwoju społeczno-gospodarczego UE po poszerzeniu Wspólnoty. Polityka ta musi zostać wzmocniona, a fundusze zwiększone tak, aby służyły jako główny sposób w zakresie podejmowania i rozwiązywania problemów stojących przed nowymi państwami członkowskimi UE.

Podkreślono ponadto, że inwestycje w kapitał ludzki powinny być wiodącym celem koncentracji pomocy z uwzględnieniem gospodarczych opóźnień w rozwoju i nakładów na rozwój edukacji.

Tak więc polityka strukturalna UE w latach 1993–2004 przeszła kilka istotnych reform. W ich wyniku dla poszczególnych funduszy znacznie zmieniły się cele, zadania i zakres wsparcia finansowego.

Przyjęto następujące zasady polityki strukturalnej:

- zasadę pomocniczości (subsydiarności) jako uzupełnienie działań podejmowanych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym,
- zasadę koncentracji, która oznacza, że pomoc w ramach funduszy strukturalnych powinna koncentrować się na regionach zacofanych i podmiotach najbardziej potrzebujących wsparcia,
- zasadę partnerstwa polegającą na współpracy Komisji Europejskiej z odpowiednimi władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi, dzięki czemu środki pomocowe będą kierowane do najbardziej potrzebujących,
- zasadę programowania oznaczającą kilkuletnie planowanie wsparcia przez dany kraj lub region rozwoju poprzez narodowe plany rozwoju,
- zasadę współfinansowania polegającą na tym, że dofinansowywanie z UE ma uzupełniać wydatki z budżetów krajowych (Ślusarczyk, Szyjko, 2008: 10–23).

Na bezzwrotną pomoc, przy spełnieniu określonych warunków, mogły liczyć inicjatywy wspólnotowe, w tym na inny tryb ich programowania. Inicjatywy te obejmowały:

- INTERREG – wzmocnienie współpracy transgranicznej, międzynarodowej i regionalnej,
- URBAN – wspieranie rewitalizacji gospodarczej i społecznej miast liczących co najmniej 100 tys. mieszkańców,
- EQUAL – wspieranie działań służących znoszeniu wszelkich form dyskryminacji i nierówności na rynkach pracy, walki z bezrobociem i wykluczeniami społecznymi,
- LEADER+ – wspomaganie wdrożeń nowoczesnych strategii rozwoju terenów wiejskich (Ślusarczyk, Szyjko, 2008: 10 i nast.).

Nowe cele polityki spójności UE na lata 2007–2013

Podstawowymi nowymi celami polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2007–2013 były:

1. Utrzymanie dotychczasowego znaczenia polityki spójności, tj. $\frac{1}{3}$ budżetu UE.
2. Koncentracja działań na trzech nowych celach: konwergencji wspierającej wzrost nowych miejsc pracy w regionach (tak zwane efekty statystyczne) – 81% całości środków z polityki spójności dla regionów o dochodach poniżej 75% średniej unijnej na mieszkańca.
3. Konkurencyjność w układzie regionalnym, wspieranie zmian strukturalnych niekwalifikujących się do celu konwergencji oraz zmian na rynku pracy; środki na ten cel wyniosły około 16% całości środków polityki spójności.

4. Europejska współpraca transgraniczna (kontynuacja inicjatywy INTER-REG) – około 2,5% środków z polityki spójności (Ślusarczyk, Szyjko, 2008: 32–34).

W kontekście tych zmian podjęto decyzję o ograniczeniu liczby funduszy strukturalnych do dwóch, tj.: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. Następnie do tych funduszy włączono wymienione wyżej inicjatywy (Ślusarczyk, Szyjko, 2008: 33–34; Tomaszewski, 2007: 8 i nast.).

W nowych celach programowych wsparcia uwzględniono propozycje i decyzje odnowionej strategii lizbońskiej w zakresie zwiększania innowacyjności i konkurencyjności gospodarki UE poprzez wprowadzanie wysokiego tempa modernizacji i innowacji, zalecając przeznaczanie na te cele 6% budżetu państw członkowskich.

System wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce

W Polsce wdrażanie funduszy strukturalnych oparte jest na aktach prawnych Wspólnoty i prawie krajowym. Dokumentem ramowym, który określa normy wykorzystania środków z funduszu spójności i funduszy strukturalnych jest Rozporządzenie Rady Europejskiej nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Zaś wszelkie instrumenty polityki rolnej, rybołówstwa oraz spójności ich wykorzystania są zawarte w strategii *Europa 2020* przyjętej przez Komisję Europejską i nazwane Wspólnymi Ramami Strategicznymi. Zgodnie z tymi dokumentami Komisja Europejska podpisuje z każdym krajem umowę partnerstwa, która określa cele i kierunki wykorzystania funduszy europejskich.

W Polsce fundusze strukturalne służą przede wszystkim do realizacji zadań polityki rozwoju zawartych w Ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, która wymaga działań opartych na strategiach, programach (dokumentach programowych) i innych instrumentach wymienionych w odrębnych przepisach.

Ustawa ta zakłada, że koordynatorem wykorzystania funduszy strukturalnych UE na szczeblu centralnym jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. Jest on odpowiedzialny za przygotowanie oraz przedstawienie do zatwierdzenia Rady Ministrów narodowej strategii spójności, będącej podstawowym dokumentem służącym realizacji unijnej polityki spójności w Polsce. Ponadto odpowiada on za przygotowanie projektu umowy partnerstwa i wynegocjowanie jej ostatecznej treści z Komisją Europejską – i na tej podstawie za przygotowanie i realizację krajowych programów operacyjnych (Małuszyńska, Mazur, 2015: 323–324). Za opracowywanie programów regionalnych odpowiadają natomiast zarządy danych województw.

Dla wszystkich krajowych oraz regionalnych programów operacyjnych instytucją audytową jest Generalny Inspektorat Kontroli Skarbowej, a także Komitet Monitorujący, w którego skład wchodzi reprezentanci instytucji zarządzającej i pośredniczącej, jak również partnerzy na przykład samorządów lub organizacji społecznych.

Institucje wdrażające powołują też komisje oceny projektów, które oceniają wnioski o dofinansowanie i układają listy rankingowe projektów (Filipek, 2015: 201–265).

W Polsce fundusze strukturalne na lata 2004–2013 były wdrażane w ramach Narodowego Planu Rozwoju (NPR), przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 14 stycznia 2003 roku i przekazanego Komisji Europejskiej 22 stycznia 2003 roku.

Plan ten określał cele, priorytetowe działania oraz ramy instytucjonalne i finansowe działań. Wśród tych celów zaakcentowano rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej i ekonomicznej (Bieńkowska, 2014: 3 i nast.).

W latach 2004–2006 unijne wsparcie dla Polski wyniosło około 14 mld euro. Środki te były bardzo pomocne w pobudzeniu wzrostu gospodarczego oraz tworzeniu nowych miejsc pracy (Bieńkowska, 2014: 3–15).

Unijna pomoc dla Polski w latach 2007–2013

Dla właściwego opisu i oceny pomocy unijnej dla Polski w tych latach należy uwzględnić pewne zmiany, jakie nastąpiły w polityce spójności UE. Na wniosek części państw członkowskich ustalono, by powiązać tę politykę z pięcioletnim funkcjonowaniem najważniejszych instytucji UE, takich jak Parlament Europejski i Komisja Europejska. Postulowano też, by przyjąć pięcioletni okres programowania rozwoju gospodarki. Dzięki temu poszczególne instytucje poniosłyby odpowiedzialność za realizowanie tej polityki w okresie swojego funkcjonowania (*Ogólne zasady wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce*, 2004: 21–23).

Postanowiono utrzymać budżet tej polityki na poziomie 0,41% PKB Unii Europejskiej – 336,2 mld euro. Dla Polski przewidziano dotacje na poziomie około 4% PKB naszego kraju niezależnie od całkowitej wielkości budżetu polityki spójności – średnio około 9 mld euro rocznie. Nie zakwestionowano poziomu 25% publicznych środków własnych w przypadku funduszy strukturalnych i 15% w przypadku funduszu spójności.

Na uwagę zasługuje fakt rozszerzenia aspektów tej polityki o wymiar terytorialny, co miało przyczynić się do poprawy integracji terytorialnej w ramach UE. Zaakceptowano konieczność koncentracji działań na trzech celach: konwergencji, wspierającej wzrost i tworzenie nowych miejsc pracy w regionach najbiedniejszych, konkurencyjności regionalnej oraz europejskiej współpracy regionalnej.

W myśl założeń instytucji UE istotnym elementem reformy polityki spójności w nowym okresie programowania jest jej bezpośrednio powiązanie z założeniami odnowionej strategii lizbońskiej. W tym celu państwa członkowskie zostały zobowiązane do przeznaczania na realizację proponowanych działań ponad 60% całości polityki spójności.

Zgodnie z tymi propozycjami i zaleceniami Polska przyjęła na lata 2007–2013 Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO), wspierające wzrost gospodarczy i zwiększenie zatrudnienia.

Obok działań o charakterze prawnym, fiskalnym i instytucjonalnym cele NSRO miały być realizowane za pomocą programów i projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych:

- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko,
- Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka,
- Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz 16 Regionalnych Programów Operacyjnych,
- Programu Europejskiej Współpracy Terytorialnej (Ślusarczyk, Szyjko, 2008: 34–35).

Podsumowanie

Wstąpienie Polski do Unii Europejskiej i korzystanie z jej pomocy w ramach polityki spójności przyczyniło się do rozwoju i modernizacji naszej gospodarki. Następową stopniową redukcją różnic w rozwoju gospodarczym w porównaniu z innymi krajami. Proces ten jest wciąż kontynuowany – głównie w odniesieniu do rosnących wyzwań związanych z globalizacją i wprowadzaniem nowych technik i technologii w gospodarce.

Bibliografia

- Bieńkowska E. (2014), *Dekada wielkich zmian*, „Fundusze Europejskie w Polsce”, nr 34.
- Burzyńska B. (2001), *Fundusze strukturalne w Unii Europejskiej*, Regionalne Centrum Informacji Europejskiej, Gdańsk.
- Chołas M. (2009), *Unia Europejska w liczbach*, Instytut Europejski, Łódź.
- Filipek A. (2015), *Europejskie fundusze strukturalne i inwestycje 2014–2020*, Polcet, Warszawa.
- Gołębiowski C., Kozak M., Pyszkowski A., Romanowska K., Rudnicka-Zembrzuska W., Tworos P., Zembrzuski M., Żuber P. (2000), *Droga do Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej*, Polska Agencja Rozwoju Regionalnego, Warszawa.
- Małuszyńska E., Mazur G. (2015), *Unia Europejska 2014+*, Difin, Warszawa.
- Ogólne zasady wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce* (2004), Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa.
- Oreziak L. (2009), *Finanse Unii Europejskiej*, PWN, Warszawa.

- Pastuszka S. (2012), *Polityka regionalna Unii Europejskiej – cele, narzędzia, efekty*, Difin, Warszawa.
- Polityka Spójności Unii Europejskiej* (2004), Instytut Spraw Publicznych, Warszawa.
- Polska w Unii Europejskiej* (2003), Biuro ds. Referendum Europejskiego, KPRM, Warszawa.
- Szlachta J. (2008), *Polityka spójności Unii Europejskiej po 2006 r.*, [w:] Z. Ślusarczyk, C.T. Szyjko (red.), *Uwarunkowania wdrażania i monitorowania funduszy strukturalnych w Polsce*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Filia w Piotrkowie Trybunalskim, Kielce.
- Ślusarczyk Z. (2000), *Międzyregionalna współpraca Polski z sąsiadami*, „Zeszyty Naukowe Almamer”, nr 4/57.
- Ślusarczyk Z. (2000), *Polityka regionalna Unii Europejskiej*, „Informatyczny Kwartalnik Uczelni Vistula”, nr 25/26.
- Ślusarczyk Z., Szyjko C.T. (2008), *Praktyczny przewodnik po funduszach strukturalnych UE 2007–13*, Filia Akademii Świętokrzyskiej w Piotrkowie Trybunalskim, Piotrków Trybunalski.
- Tomaszewski K. (2007), *Regiony w procesie integracji europejskiej*, Kraków.

Summary

EU support in the development of the economy during the first years of Poland's membership in the European Union

At the turn of 1980/1990, a number of reforms were carried out in the European Union's cohesion policy. Poland, which is now a member of the EU, started negotiations with EU institutions on the use of cohesion funds in order to reduce differences in economic development and innovativeness and to meet the challenges of functioning in the single market. As a result, Poland received a lot of support from EU funds. The aim of this article is to analyse the role played by EU assistance in the development of the Polish economy in the first years of membership of the European Union. The article shows that Poland's accession to the European Union and the assistance provided under the cohesion policy contributed to the development and modernization of the Polish economy. This process is still on-going, mainly in relation to the growing challenges of globalization and the introduction of new techniques and technologies in the economy.

Keywords: funds, support, subsidies, knowledge, innovations, new technologies